

УДК 342.9

Талдонова Карина Геннадіївна –

доктор філософії з галузі знань «Право» (Ph.D)
старший викладач кафедри теоретичної юриспруденції,
Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана

Karyna H. Taldonova –

PhD in Law
senior lecturer of the Department of theoretical jurisprudence,
Institute of Law,
Kyiv National Economics University named after Vadym Hetman
(54/1, Prospect Peremogy, Kyiv, Ukraine)

Здійснення адвокатської діяльності в умовах становлення та розвитку діджиталізації

Сучасне суспільство проходить епоху глобальної цифровізації. Зазначене явище з кожним роком розвивається та удосконалюється, тому стає невід'ємною частиною всіх сфер життя не тільки людей, а й держави. Діджиталізація здійснює вплив на діяльність професійних співтовариств, і навіть здатна суттєво впливати на роботу державних інститутів. Така модернізація дозволяє юриспруденції сягнути нового рівня, стати ще більш ефективною. Адвокатура - один із найважливіших інститутів громадянського суспільства. Метою його створення є забезпечення громадянам конституційного права на отримання кваліфікованої правничої допомоги. Відповідно, виникає необхідність глибокого вивчення наслідків цифровізації адвокатської діяльності, оскільки при виникненні проблем через впровадження в цю галузь цифрових технологій, може відбутися суттєве погіршення якості послуг та, як наслідок, знизиться довіра громадян до цього інституту.

Останніми роками в Україні, як і в багатьох країнах світу, активізувалися процеси діджиталізації, яка стала дуже важливою трансформацією нашого часу і впливає на кожного з нас. Переведення інформації у цифрову форму завдяки новітнім технологіям відкриває нові можливості для всього суспільства в цілому і для кожної особи зокрема. Цифровізація все ширше охоплює різні сфери життєдіяльності держави, зокрема і такої важливої, як здійснення правосуддя. Аргументовано, що подальших досліджень потребують питання запровадження сучасних інструментів при здійсненні адвокатської діяльності в умовах діджиталізації. Висвітлюється питання забезпечення кібербезпеки адвокатської діяльності.

В статті розглянуто автоматизацію здійснення адвокатської діяльності, надання типових юридичних послуг, застосування юридичних онлайн-сервісів, перехід до системи електронного судочинства та використання штучного інтелекту. Проаналізовано зміни у вітчизняному судочинстві, зумовлені поширенням і застосуванням цифрових технологій у всіх сферах суспільного буття, функціонування якого має поліпшити доступ до правосуддя.

Ключові слова: адвокатська діяльність, судочинство, діджиталізація, цифрова трансформація, адвокат.

K.H. Taldonova Performing Advocacy Activities in the Establishment and Development of Digitalization

Modern society is passing through the era of global digitalization, this phenomenon is improving every year, which is why it penetrates into all spheres of life not only of people, but also of the state, influencing the activities of professional communities and even transforming state institutions. Such modernization allows jurisprudence to move to a new level, increasing its efficiency. The bar is one of the most important institutions of civil society. The purpose of its creation is to provide citizens with the constitutional right to receive qualified legal assistance. Accordingly, there is a need for a deep study of the consequences of the digitization of the legal

profession, because if problems arise due to the introduction of digital technologies into this branch, the quality of services may significantly deteriorate and, as a result, citizens' trust in this institution may decrease.

In recent years, in Ukraine, as in many countries of the world, the processes of digitization have intensified, which has become a very important transformation of our time and affects each of us. The transfer of information into digital form thanks to the latest technologies opens up new opportunities for the entire society as a whole and for any citizen in particular. Digitization increasingly covers various spheres of the state's life, in particular, such an important one as the administration of justice. It is argued that further research is needed on the issue of introducing modern tools in the implementation of advocacy activities in conditions of digitalization. The issue of ensuring cyber security of advocacy activities is covered.

The article examines the automation of advocacy, the provision of typical legal services, the use of online legal services, the transition to the electronic justice system, and the use of artificial intelligence. Changes in the domestic judiciary, caused by the spread and application of digital technologies in all spheres of social life, whose functioning should improve access to justice, are analyzed.

Keywords: *advocacy, judiciary, digitization, digital transformation, lawyer.*

Постановка проблеми. Сьогодні в українському правовому полі практично немає такого виду юридичної діяльності, де б не використовувалися комп'ютеризація, комп'ютерні технології та Інтернет. Автоматизація багатьох суспільних процесів набуває шалених обертів. Стосується це звичайно й адвокатської професії. Стратегією розвитку Національної асоціації адвокатів України на 2021–2025 роки передбачається запуск процесу діджиталізації (спеціальних програм, консультаційних послуг та інноваційних сервісів для членів Національної асоціації адвокатів України). Ця Стратегія є безперервним процесом, що складається з чотирьох основних етапів: планування (включаючи розробку стратегії), реалізація, оцінка результатів і наслідків (аналіз причин досягнення чи недосагнення результатів) та уточнення Стратегії з метою підтримки її актуальності. [6].

Досить влучно зазначила Святоцька В. О., що: «діджиталізація адвокатури як важливий стандарт функціонування цього інституту передбачає насамперед застосування сучасних електронних технологій у роботі адвоката й органів адвокатського самоврядування. Діджиталізація роботи адвоката має на меті спрощення доступу адвоката до державних баз даних, необхідних для виконання його професійних обов'язків й інтеграції адвоката до сервісів електронного правосуддя» [16].

Слід виокремити переваги цифрової трансформації адвокатської діяльності. Серед них є: зниження тимчасового навантаження адвокатів; спрощені процедури подання запитів

та судової документації; зниження фінансових витрат як для адвоката, так і для клієнта. Проте, окрім переваг введення цифрових технологій у сферу адвокатури та адвокатської діяльності можуть виникнути і деякі проблеми.

Так, одним із можливих недоліків цифрової трансформації адвокатури та адвокатської діяльності є забезпечення адвокатської таємниці. Відповідно до ч. 2 ст. 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» обов'язок зберігати адвокатську таємницю поширюється на адвоката, його помічника, стажиста та осіб, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, а також на особу, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю. Адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання зобов'язані забезпечити умови, що унеможливають доступ сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошення [4]. Пояснюється це тим, що останнім часом широкого поширення набули кіберзлочини, а тому інформація, яка є адвокатською таємницею, може стати доступною третім особам за допомогою вчинення шахрайських дій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Порушена проблематика частково відображена у працях вітчизняних науковців та практиків, таких як: О. Архипської, О. Баранова, О. Дергачова, С. Дзюби, С. Коляденка, І. Клименка, В. Лопушинського, В. Нестеровича, А. Семенченка, А. Серенюка та ін. В Україні «цифрова» юриспруденція все більше стає предметом наукового обговорення та практичного дослідження численних

вітчизняних і міжнародних науково-практичних конференцій, презентацій, круглих столів тощо. Проте, незважаючи на наукові результати у цій сфері, подальших досліджень все одно потребують питання здійснення адвокатської діяльності за допомогою цифрових інструментів.

Метою статті є проведення ґрунтовного юридичного аналізу здійснення адвокатської діяльності в умовах становлення та розвитку діджиталізації, а також дієвих цифрових інструментів щодо спрощення надання юридичних послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні відповідно до ст. 59 Конституції України кожна людина має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав. Це право є одним із конституційних, невід’ємних прав людини і має загальний характер. Відповідно до статті 131-2 Основного Закону України для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура. Цією ж статтею визначено, що виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення [1].

З процесами глобалізації та швидкоплинного процесу реформування адвокатської діяльності в Україні актуалізувалася дискусія щодо необхідності прискорення переходу державних і недержавних органів у цифрову сферу. В першу чергу, необхідно цифровізувати всі процеси надання адвокатських послуг, реєстри, роботу зі зверненнями та запитам.

В контексті цього з метою забезпечення належного функціонування та захисту даних у національних електронних інформаційних ресурсах, доступності та зручності електронних послуг для фізичних та юридичних осіб, а також запобігання корупції під час надання таких послуг ще в липні 2019 року Президентом України було підписано Указ «Про деякі заходи щодо поліпшення доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг» № 558/2019 від 29.07.2019 року [10]. Нормативно-правова база сфери адвокатури складається із Конституції України, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Закону України «Про адвокатуру та

адвокатську діяльність», Закону України «Про безоплатну правову допомогу» та інших законодавчих актів України [1; 2; 3; 4; 5;].

Адвокатура, яка реформована в 2012 році в недержавний незалежний і самоврядний інститут, адаптувала десятки технологічних рішень, які спрощують доступ громадян до правової допомоги та націлені на професійну адвокатську спільноту. Найвідоміший і наймасштабніший ІТ-продукт – Єдиний реєстр адвокатів України (ЄРАУ) [11]. Відповідно до п.1.1. Розділу I Порядку ведення Єдиного реєстру адвокатів України, затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 74 від 22 серпня 2022 року (зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України № 124 від 04 листопада 2022 року), Єдиний реєстр адвокатів України (ЄРАУ) – це інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення, оброблення реєстрових даних та надання реєстрової інформації про чисельність і персональний склад адвокатів України та адвокатів іноземних держав, які відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» набули права на заняття адвокатською діяльністю, про обрані адвокатами організаційні форми адвокатської діяльності, а також інші відомості, визначені законами України та актами Національної асоціації адвокатів України [11].

Як зазначає голова Національної асоціації адвокатів України та Ради адвокатів України Ізовітова Л. П., на даний час профіль кожного адвоката в офіційному реєстрі містить не тільки базову інформацію, визначену профільним законом, а й додаткові дані про професійні досягнення, готовність адвоката надавати правову допомогу, посилення на профіль у фейсбуці і актуальні контакти самого адвоката, прізвища його помічників. Якщо адвокат порушує правила адвокатської етики, то у його профілі обов’язково вказуються вжиті щодо нього заходи дисциплінарної відповідальності: попередження, зупинення адвокатської діяльності на певний період або остаточне виключення з професії. Це відкрита інформація, яка вноситься дуже оперативно і доступна звичайним користувачам реєстру. Така процедура є гарантією конституційного права громадян на професійну правову допомогу [13].

Проте, слід зазначити, що публічна інформація безпосередньо про адвокатів, яка міститься в Єдиному реєстрі адвокатів України [11], та інформація про судові справи, в яких приймає участь адвокат, яка оприлюднюється в Єдиному державному реєстрі судових рішень [12] – формує «цифрову» історію адвоката та як наслідок може бути використана проти нього. Адже в умовах кіберзлочинності є ризик збирання та опрацювання саме публічної інформації, яка може бути використана шахраями у злочинних діях проти самих адвокатів. Також, важливим є захист інформації, електронних даних і документів адвоката, його комп'ютерної техніки та пристроїв, засобів телекомунікації та зв'язку є одним із пріоритетних завдань як для кожного окремого адвоката, так і для органів адвокатського самоврядування в цілому. Захисники мають знати правила використання месенджерів під час правничої діяльності та пам'ятати про важливість «цифрової гігієни». Для цього при НААУ створено комітет з питань електронного судочинства та кібербезпеки, який надає підтримку та проводить відповідні заходи із підвищення кваліфікації для адвокатів щодо інформаційної компетентності.

Перейдемо до розгляду цифрових інструментів, якими користуються адвокати, під час здійснення адвокатської діяльності.

Одним з обов'язків адвоката відповідно до п. 4 ч.1 ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» є те, що він зобов'язаний підвищувати свій професійний рівень [4]. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України регламентується Порядком підвищення кваліфікації адвокатів України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від «03» липня 2021 року № 63. Пунктом 33 Розділу III Порядку зазначає, що у Вищій школі адвокатури за наказом директора створюється Центр акредитації ВША НААУ [9]. На сьогодні функціонує єдина онлайн-платформа підвищення кваліфікації. На одному ресурсі містяться дані про всі заходи, всіх операторів підвищення кваліфікації по всій країні. Система передбачає онлайн-реєстрацію адвокатів на всі заходи, фіксацію фактичної присутності на семінарах, зворотний зв'язок у вигляді онлайн-тестування на знання матеріалу семінару та автоматичне нарахування отриманих балів

через кабінет адвоката в системі, що є дуже позитивним інструментом для адвокатів.

Також, слід зазначити, що дієвим інструментом діджиталізації у професійній діяльності адвокатів є підсистема «Електронний суд» - підсистема ЄСІТС, затверджена рішенням Вищої ради правосуддя від 17 серпня 2021 року «Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи». Ця система забезпечує можливість користувачам у передбачених законодавством випадках відповідно до наявних технічних можливостей підсистеми ЄСІТС реалізованого функціоналу створювати та надсилати в електронному вигляді процесуальні чи інші документи до суду, інших органів та установ у системі правосуддя, а також отримувати інформацію про стан і результати розгляду таких документів чи інші документи [7].

Як зазначає у свої науковій праці Ю. С. Павлова, «Електронний суд» використовується в Україні у двох значеннях. У вузькому розумінні це поняття означає підсистему в системі Єдиної судової інформаційної системи України, призначену для забезпечення своєчасного отримання учасниками судового процесу повісток і повідомлень про розгляд судових справ і процесуальних документів, ухвалених під час розгляду справ. У широкому сенсі «Електронний суд» як елемент інформаційного суспільства – це самостійна унікальна форма судового процесу, заснованого на новітніх інформаційних технологіях, що забезпечують повний цикл розгляду судової справи в електронному форматі. «Електронний суд» у вузькому розумінні в Україні вже давно є реальністю, у широкому ж є справою майбутнього [15, с. 567].

В період воєнного стану, функціонування цієї підсистеми надає громадянам можливість отримати повноцінний доступ до правосуддя та захисту своїх прав та інтересів навіть у таких надскладних умовах. З початку війни «Електронний суд», зазнав деяких важливих змін, які стосуються як технічної частини даного сервісу, так і відбулись певні законодавчі зміни щодо його застосування. Окрім того, підсистема «Електронного суду» отримала функціонал відеоконференцзв'язку, тобто після авторизації в

додатку учасники справи можуть взяти участь у судовому засіданні онлайн, при чому аналогічно тепер не потрібно використовувати інші програмні додатки [7]. Так, наприклад, найбільш корисним нововведенням є інтеграція сервісу «Дія.Підпис» з підсистемою «Електронний суд», що дозволило значно швидше і легше підписувати і направляти одразу документи з підсистеми до суду, не використовуючи електронну пошту або інші додатки, які були раніше необхідні для підписання документів за допомогою КЕП [7; 8]. Тобто, формат роботи адвоката в сучасних умовах діджиталізації надає йому значні переваги і спрощення у професійній діяльності. При цьому не звільняє від обов'язку збереження конфіденційної інформації клієнта.

Проте, поряд із позитивними аспектами діджиталізації адвокатури є й проблемні питання, пов'язані зі здійсненням адвокатської діяльності в цифровій сфері.

Одним із можливих недоліків цифрової трансформації адвокатури та адвокатської діяльності є забезпечення адвокатської таємниці. Відповідно ч. 1 ст. 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» закріплено, що адвокатською таємницею є будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності [4].

Адвокатська таємниця неабсолютна, вона виникла в інтересах суспільства, і межі її охорони повинні співвідноситися з тими ж інтересами суспільства. Так, відповідно до пунктів 2, 4, 6 та 7 статті 22 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», розголошення адвокатської таємниці є допустимим та не тягне за собою відповідальності адвоката [4]. Таким чином, необхідне для попередження злочину розголошення інформації буде законним, якщо в захисника є достатні підстави вважати, що існує

реальна можливість здійснення злочину і неминуха ситуація, коли відвернення злочину шляхом розголошення інформації є єдиною можливістю для його запобігання.

Аналізуючи питання забезпечення кібербезпеки адвокатської діяльності, слід зазначити, що в науковому полі не склалось єдиного концептуального підходу, який би описував дане явище. Влучно вважає І.В. Діордіца, що під кібербезпекою адвокатської діяльності мається на увазі стан захищеності інформації в кіберпросторі, що становить предмет адвокатської таємниці, за якого забезпечуються її конфіденційність, цілісність і доступність [14, с. 106].

Відповідно, аби знизити ризики кібератак та збереження адвокатської таємниці в умовах діджиталізації адвокатам варто забезпечувати компетентне представництво інтересів своїх клієнтів, яке мінімізує та не допускає ризики витоку будь-якої інформації, яка стала відома адвокату під час надання правової допомоги, володіти інформаційно-телекомунікаційними технологіями та обмежено розголошувати відомості своїм клієнтам про стан їх справ. Також, сьогодні адвокати все частіше використовують такий сучасний інструмент як юридичний чат-бот та веб-боти, призначені для взаємодії з кінцевими користувачами (клієнтами) в Інтернеті. Веб-боти працюють прямо на завантаженій користувачем сторінці веб-сайту і призначені для стимулювання клієнтів на пряме або відтерміноване спілкування із адвокатом або помічником. Всі ці інновації безпосередньо пов'язані із штучним інтелектом, який також задіяний у сфері адвокатури.

Поява штучного інтелекту має сприяти вирішенню складних, першочергових правових завдань, приміром, здійснення істотних і прогресивних правових змін (перетворень правової системи, системи права, системи законодавства тощо). Досить перспективним є використання технологій штучного інтелекту як інструмента правової реформи з метою підвищення ефективності її здійснення [17].

Застосування штучного інтелекту в судовій системі та адвокатській діяльності є процесом незворотнім. Наразі він на початковому етапі, який можливо класифікувати як науково-дослідну роботу із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних

технологій, що носить досить хаотичний характер, незважаючи на спроби регуляції з боку держави. Однак, це процес позитивний і спрямований на досягнення мети – підвищення ефективності правосуддя в Україні. Запровадження штучного інтелекту в судову систему України в умовах цифровізації та збільшення майнового обороту здатне вирішити проблему зі зростаючою кількістю судових процесів, що пов'язані з покупками та здійсненням оплати через мережу Інтернет; матиме позитивний вплив на розвиток економіки та бізнесу у державі; мінімізує людський фактор саме в контексті судового свавілля.

Висновки. Отже, на підставі вище викладеного можна зробити висновки, що інтеграція онлайн-сервісів і ресурсів адвокатури в процеси інформатизації правосуддя сприяє спрощенню доступу громадян до професійного захисту своїх прав. Це і є внесок адвокатури у створення правової держави і демонстрація прозорості, відкритої та ефективної роботи адвокатури. Проте цифровізація адвокатської діяльності в Україні ще потребує вдосконалення. Адвокатська таємниця – невід'ємна складова

професії адвоката, без якої неможливо розвинути правове і демократичне суспільство. Безпека інформаційної інфраструктури стосується як програмного забезпечення, мереж, так і систем зв'язку, технічних засобів.

Адвокати зобов'язані дотримуватися етичних норм і норм загального права, приймати компетентні й розумні заходи для захисту інформації, що стосується клієнтів. Також, адвокати мають зобов'язання щодо захисту інформації про клієнтів й інших типів конфіденційної інформації, що стала їм відома в результаті виконання своїх обов'язків. Насамперед, від адвокатів залежить рівень безпеки у кіберпросторі. Тільки комплексний підхід до забезпечення інформаційної безпеки адвокатської діяльності може унеможливити настання негативних наслідків у виді порушення конфіденційності. Кожен відповідальний адвокат повинен розуміти всі ризики використання сучасних технологій у своїй діяльності.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.
5. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>.
6. Стратегія розвитку Національної асоціації адвокатів України на 2021–2025 роки (затверджена рішенням №38 НААУ 02.07.2021р.): Рішення, Стратегія від 02.07.2021 № 38. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr038871-21#Text>.
7. Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: Рішення Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 № 1845/0/15-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>.
8. Порядок електронної інформаційної взаємодії між підсистемою «Електронний суд» Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи та Єдиним державним вебпорталом електронних послуг, зокрема мобільним додатком Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Дія): Наказ Міністерство цифрової трансформації України, Державна судова адміністрація України від 22.11.2021 № 151/385. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1572-21#Text>.

9. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (затверджено рішенням Ради адвокатів України від 3 липня 2021 року № 63): Порядок від 03.07.2021. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2021-07-03-poryadki-63_60f53b3b70d63.pdf.

10. Про деякі заходи щодо поліпшення доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг: Указ Президента України від 29 липня 2019 року № 558/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/558/2019#Text>.

11. Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України затверджений рішенням Ради адвокатів України від 22 серпня 2022 року № 74 (із змінами та доповненнями). URL: <https://erau.unba.org.ua/>.

12. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень: Рішення Вищої ради правосуддя від 19.04.2018 № 1200/0/15-18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>.

13. Діджиталізація адвокатури: як впровадження інновацій зробило українських адвокатів однією з найпрогресивніших спільнот у Європі: позиція голови Національної асоціації адвокатів України від 22.08.2019. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/didzhitalizaciya-advokaturi-yak-vprovadzheniya-innovaciy-zrobilo-ukrajinskih-advokativ-odniyeyu-z-nauprogresivnishih-spilnot-u-yevropi-50038497.html>.

14. Діордіца І.В. Кібербезпека адвокатської діяльності в Україні та світі. Нове українське право. Вип. 5. 2021. С. 105-111. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/137/125>.

15. Павлова Ю. С. «Електронний суд» як феномен інформаційного суспільства. Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України): у 2 т.: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 трав. 2021 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. 2021. Т. 2. С. 566–568. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15265/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%AE.%D0%A1..pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

16. Святоцька В. О. тандарти організації та професійної діяльності адвокатури: порівняльно-правове дослідження: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук: 12.00.10. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2021. 44 с.

17. Тегмарк М. Життя 3.0. Доба штучного інтелекту / пер. з англ. З. Корабліна. Київ: Наш формат, 2019. 432 с. URL: <https://bookopt.com.ua/media/catalog/product/z/h/zhittja-3-0-doba-shtuchnogo-intelektu.pdf>.

References:

1. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 roku № 254k/96-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Kryminalnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

3. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

4. Pro advokaturu ta advokatsku diialnist: Zakon Ukrainy vid 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.

5. Pro bezoplatnu pravovu dopomohu: Zakon Ukrainy vid 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>.

6. Stratehiia rozvytku Natsionalnoi asotsiatsii advokativ Ukrainy na 2021–2025 roky (zatverdzhena rishenniam №38 NAAU 02.07.2021r.): Rishennia, Stratehiia vid vid 02.07.2021 № 38. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr038871-21#Text>.

7. Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy: Rishennia Vyshchoi rady pravosuddia vid 17.08.2021 № 1845/0/15-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>.

8. Poriadok elektronnoi informatsiinoi vzaiemodii mizh pidsystemoiu “Elektronnyi sud” Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy ta Yedynym derzhavnym vebportalom elektronnykh posluh, zokrema mobilnym dodatkom Yedynoho derzhavnogo vebportalu elektronnykh posluh (Diia): Nakaz Ministerstvo tsyfrovoy transformatsii Ukrainy, Derzhavna sudova administratsiia Ukrainy vid 22.11.2021 № 151/385. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1572-21#Text>.

9. Poriadok pidvyshchennia kvalifikatsii advokativ Ukrainy (zatverdzheno rishenniam Rady advokativ Ukrainy vid 03 lypnia 2021 roku № 63: Poriadok vid 03.07.2021. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2021-07-03-poryadki-63_60f53b3b70d63.pdf.

10. Pro deiaki zakhody shchodo polipshennia dostupu fizychnykh ta yurydychnykh osib do elektronnykh posluh: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 29 lypnia 2019 roku № 558/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/558/2019#Text>.

11. Poriadok vedennia Yedynoho reiestru advokativ Ukrainy zatverdzhenyi rishenniam Rady advokativ Ukrainy vid 22 serpnia 2022 roku № 74 (iz zminamy ta dopovnenniamy). URL: <https://erau.unba.org.ua/>.

12. Pro zatverdzhennia Poriadku vedennia Yedynoho derzhavnogo reiestru sudovykh rishen: Rishennia Vyshchoi rady pravosuddia vid 19.04.2018 № 1200/0/15-18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>.

13. Didzhitalizatsiia advokatury: yak vprovadzhennia innovatsii zrobylo ukraïnskykh advokativ odniieiu z naiprohresyvnishykh spilnot u Yevropi:pozytsiia holovy Natsionalnoi asotsiatsii advokativ Ukrainy vid 22.08.2019. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/didzhitalizaciya-advokaturi-yak-vprovadzhennya-innovaciy-zrobilo-ukrajinskih-advokativ-odniyeyu-z-nayprogresivnishih-spilnot-u-yevropi-50038497.html>.

14. Diorditsa I.V. Kiberbezpeka advokatskoi di-ialnosti v Ukraini ta sviti. Nove ukrainske pravo. Vyp. 5. 2021. S. 105-111. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/137/125>.

15. Pavlova Yu. S. “Elektronnyi sud” yak fenomen informatsiinoho suspilstva. Nauka ta suspilne zhyttia Ukrainy v epokhu hlobalnykh vyklykiv liudstva u tsyfrovu eru (z nahody 30-richchia proholoshennia nezalezhnosti Ukrainy ta 25-richchia pryiniattia Konstytutsii Ukrainy): u 2 t.: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Odesa, 21 trav. 2021 r.) / za zahalnoiu redaktsiieiu S. V. Kivalova. 2021. T. 2. S. 566–568. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15265/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%AE.%D0%A1..pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

16. Sviatotska V. O. tandarty orhanizatsii ta profesiinoi diialnosti advokatury: porivnialno-pravove doslidzhennia: avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovooho stupenia doktora yurydychnykh nauk: 12.00.10. Nats. yuryd. un-t im. Yaroslava Mudroho. Kharkiv, 2021. 44 s.

17. Tegmark M. Zhyttia 3.0. Doba shtuchnoho intelektu / per. z anhl. Z. Korablina. Kyiv: Nash format, 2019. 432 s. URL: <https://bookopt.com.ua/media/catalog/product/z/h/zhittja-3-0-doba-shtuchnogo-intelektu.pdf>.